

Exercici 3

[2 punts: 1 punt per cada qüestió]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions que es plantegen a continuació.

La música és realment tan important per a les nostres vides? Els darrers descobriments en neurologia, psicologia i biologia semblen demostrar que sí: escoltar melodies agradables no solament modifica el nostre estat d'ànim, sinó que, a més a més, pot tenir una influència molt positiva en el desenvolupament cognitiu humà, en l'estimulació de la nostra intel·ligència i fins i tot en la salut. Fins fa molt poc, aquestes qüestions no havien merescut l'atenció de la ciència, però ara l'estudi de les relacions entre la música i el benestar s'ha convertit en una font fèrtil d'investigacions, gràcies a les quals comencem a trobar respostes a algunes preguntes seculars. Hi ha algun mecanisme fisiològic que controli l'allau d'emocions que la música suggereix? La nostra capacitat per a apreciar i crear melodies està relacionada amb el funcionament del nostre organisme? S'hereta l'amor per les notes? Una de les teories que més es defensen en relació amb aquests interrogants ens informa que la naturalesa humana dicta les condicions que ha de tenir una seqüència de notes perquè la puguem interpretar com una peça musical. De fet, és possible que la música imiti llunyanament l'organització de ritmes interns del nostre cos, com el batec del cor, el *tempo* de la respiració o la sonoritat vocal de les paraules. D'aquesta manera es podria explicar per què totes les manifestacions musicals del món disposen d'una base emocional comuna. Per molt diferents que siguin l'estructura, la tonalitat o el ritme que tenen, les músiques del planeta comparteixen una línia bàsica: un japonès, encara que no sàpiga ni un borrall de flamenc, és capaç de detectar que una *bulería* transmet sensacions alegres i una *taranta* produeix emocions més tristes. Els psicòlegs britànics John Sloboda i Patrik Juslin, de la Universitat de Keele, han estudiat en profunditat aquest fenomen i l'han relacionat amb la capacitat de sorpresa de l'ésser humà. Sloboda assegura que «la base del nostre comportament emocional és la capacitat de resposta a situacions que, d'alguna manera, ens sorprenen». Guanyar la loteria produeix un canvi sobtat i cap a millor en les nostres vides, i això genera emocions positives. Saber que una persona estimada està malalta també ens sorprèn, en aquest cas negativament, i ens produeix emocions de tristesa. «Sembla que la música», diu Sloboda, «posa en marxa els mateixos mecanismes d'esbalaïment.» Els humans, fins i tot els musicalment llecs, som capaços de reconèixer subtils estructures coherents en una peça musical i de projectar-hi expectatives, com si poguéssim predir quina seqüència de notes vindrà a continuació. Quan la música ens sorprèn amb canvis respecte d'allò que esperàvem, genera en nosaltres una reacció emocional. Els bons compositors de cançons d'èxit saben utilitzar aquest mecanisme a la perfecció.

Segons Juslin i Sloboda, l'origen d'aquesta sensació es troba en el llenguatge. Tots els éssers humans compartim un codi heretat per a interpretar la parla. En qualsevol idioma, la ira es manifesta cridant i l'afecte xiuxiuejant. És indiferent a quina ètnia pertanyem: els mínims rudiments emocionals de la parla són universalment recognoscibles. Amb la música passa el mateix. Els estudis duts a terme per aquests dos psicòlegs amb centenars de voluntaris demostren que, indefectiblement, les melodies lentes i amb cadència descendent generen en qui les escolta sensacions de tristesa, mentre que les cadències ascendents produeixen sentiments estimulants. La conjunció d'aquests efectes provoca una allau d'emocions en el cervell humà. Però la qüestió principal és saber si aquest mecanisme és biològic o cultural. La música actua d'aquesta manera perquè ho dicten els nostres gens o és que la cultura humana ha desenvolupat un tipus limitat de manifestacions sonores?

Traducció i adaptació fetes a partir del text de
Jorge ALCALDE. «Cómo nos transforma la música». *Muy Interesante* [en línia]

1. Quins factors comuns explicarien el fet que persones pertanyents a diferents cultures puguin respondre amb sensacions semblants quan escolten unes músiques determinades?

2. Els dos autors esmentats en aquest article sostenen la teoria que hi ha una relació entre la sorpresa i la comprensió musical. Expliqueu-la.